

Harkaitz Cano

Presentació de

Pau Joan Hernández

CONTRA- BANDISTA

Dilluns de poesia a l'Arts Santa Mònica

La dimensió humana, tràgica del conflicte

Pau Joan Hernández

Podríem dir que el nucli de la narrativa d'Harkaitz Cano és la dimensió humana, tràgica, del conflicte. L'anomenat, a manca d'un nom millor, «conflicte basc» no va ser ni és el pla i esquemàtic desplegament en trinxeres que dibuixen els demagogs i els militants. Cadascú defineix segons les seves pròpies capacitats, i cal recordar que tot conflicte és viscut i patit per persones i no per etiquetes. Però les persones poden ser arrossegades pel pes enorme de les etiquetes, i és fàcil passar d'heroi a traïdor, de símbol a bandejat, com li va succeir en el seu moment al cantant basc Imanol, el drama del qual és analitzat per Cano a *Fakirraren ahotsa*. També per això, perquè els referents no són impermeables com els voldrien demagogs i militants, *Pasaia blues* pot col·locar un comando d'ETA en situació d'esperar ordres en un pis franc movent-se per un escenari de novel·la negra americana, amb ruïnes industrials portuàries recorregudes per tètrics lladres de

ferralla, combats de boxa a les discoteques i baralles clandestines de gossos. Un teló de fons molt de les darreries dels vuitanta –aquells anys en tots els sentits sinistres– i que ens mostren fins a quin punt l'autor està amarat de *dirty realism*, fins al punt que a estones el port de Pasaia sembla confondre's amb les dàrsenes de Nova York, ciutat molt present en l'obra d'Harkaitz Cano, especialment al llibre de poemes del 2001 *Norbait dabil sute-eskaileran* (publicat en castellà el 2008 amb el títol *Alguien anda en la escalera de incendios*).

També ha col·laborat com a guionista en mitja dotzena de còmics i novel·les gràfiques. Pel que fa a la seva activitat com a traductor, ha traduït a l'euskera autors com Sylvia Plath (*Three Women / Hiru emakume*), Hanif Kureishi (*Intimacy / Intimitatea*), Anne Sexton (*Antologia*) o Allen Ginsberg (*Howl / Ulua*).

Com passa sovint amb els autors en llengua basca, aquesta tasca de traducció cap a l'euskera s'afegeix una altra d'autotraducció cap al castellà. I aquí cal que ens aturem per fer un aclariment important: l'autotraducció no és equivalent a la traducció literària, per tal com, fins i tot actuant com a traductor, l'autor és lliure d'aprofitar aquesta oportunitat que se li ofereix per reescriure la seva obra. Això, en alguns casos, pot suposar un pur canvi cosmètic, mentre que en altres, més extrems, pot arribar a afectar l'estructura mateixa de l'obra. L'escriptor basc que es reescriu en castellà actua a

més, en paraules d'Harkaitz Cano, com a agent doble, encarregat de posar en comunicació dues cultures sabent que la receptora té, fins i tot sense saber-ho i de manera innocent, tot d'apriorismes i idees rebudes sobre l'emissora, i que tot intel·lectual tindrà sempre la feina afegida de convertir-se, fins i tot sense voler-ho, en portaveu del seu món, tot mirant, com bon agent doble, de no aixecar sospites. Citant un altre poeta i traductor, Gerardo Markuleta (que ha fet ressonar en euskera les paraules d'Estellés, Espriu, Papasseit o Pere Quart), ser basc pot arribar a ser molt cansat.

En el cas de la poesia d'Harkaitz Cano, el traductor a una tercera llengua es trobarà amb l'obstacle d'unes versions al castellà que de vegades retoques l'original i d'altres l'adapten a la prosòdia i l'estructura del romanç (cosa que vol dir sovint canviar tot el poema). Cal, aleshores, negligir aquelles traduccions que en realitat són també creacions del poeta? Deixar de banda les solucions que l'autor ofereix als problemes de traducció que ell mateix planteja. Els lectors d'aquestes pàgines que comparin els poemes amb les seves versions en castellà hi trobaran força diferències, que no volen dir tampoc que segueixin fidelment l'original basc. El traductor d'un poeta que s'autotradueix és doblement infidel i camina per un terreny doblement relliscós i damunt un glaç doblement trencadís. Ja no és un agent doble, sinó tot un personatge de novel·la de Le Carré.

Pau Joan Hernández és escriptor i traductor literari, a més de professor a les facultats de Traducció de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Universitat Pompeu Fabra. Ha traduït més de tres-cents llibres de diverses llengües. Del basc, ha versionat autors com Harkaitz Cano, Bernardo Atxaga, Uxue Apaolaza, Eider Rodriguez, Kirmen Uribe, Arantxa Urretabizkaia, Unai Elorriaga i Tere Irastortza.

Harkaitz Cano

Okupa bat Rolls-Royce batekin

Poetika

Rafael Chirbesena, nobelista batena da poesiari buruz gehien gustatzen zaidan definizioetako bat: «Poesia da literaturara, maketa bat arkitekturara dena: airetik ikus zenezake eraikin osoa, paisajea osotasunean, begirada bakarrarekin; are gehiago, teilatua altxa zenezake eta gela barruan zer gertatzen den begiratu». Maketak zureak izan daitezke ala ez. Egiaz, ez dakit ez ote zaidan gehiago gustatzen poesia itzultzea, neronek idaztea baino. Zurea ez den espazio bat okupatzearen xarma dago hor; itzultzen ari zaren poetaren sukaldean sartu eta hark «nola arraio egin zuen» asmatzen saiatzea. Ez duzu sukalde hau ezagutzen eta ez dakizu zure poeta kuttunak non gordetzen dituen bere lanabesak. Orduan, sukaldeko tiraderak arakatzen hasten zara, ahalik eta zaratarik gutxien ateraz hari gosaria prestatzeko. Ondoko logelan baitago lo.

Jean Serroyk eta Gilles Lipovetskyk omenaldi ederra egin zioten zinemari (*La pantalla global*, 2009). Jendea zinema aretoetara ez joan arren, zinemaren lengoia edonon zegoela aldarrikatzen zuten, bizi-bizi, berdin telebistan, futbol partidetan, iragarkietan eta are, hiriak argiztatzeko moduan ere. Zinema litzateke bere zentrua leku guztietan izan arren zirkunferentziarik inon ez duen zirkulu bat. Poesiari

Harkaitz Cano

L'okupa i el Rolls-Royce

Poética

Una de les definicions de la poesia que més m'agraden és d'un novel·lista, Rafael Chirbes: «Els poemes produeixen en literatura el mateix efecte que les maquetes en arquitectura: veus l'edifici sencer des de l'aire, tot el paisatge d'un cop d'ull, fins i tot pots treure les teulades i veure l'interior de les habitacions». La maqueta pot ser pròpia o no. Sincerament, crec que m'agrada més traduir poemes que escriure'ls. Hi ha un plaer especial en el fet d'ocupar un espai aliè; entrar a la cuina del poeta que estàs traduint i indagar «com dimonis ho ha fet». La cuina t'és estranya i ignores on guarda el teu venerat poeta els seus utensilis. Aleshores, comences a remenar els calaixos sense fer soroll per preparar-li l'esmorzar sense despertar-lo. Perquè dorm a l'habitació del costat.

Jean Serroy i Giles Lipovetsky van escriure un preciós al·legat en favor del cinema (*La pantalla global*, 2009). Proclamaven que, tot i que la gent ha deixat d'acudir en massa a les sales, el llenguatge cinematogràfic ho envaïa tot: la televisió, els partits de futbol, la publicitat i fins i tot la manera com s'il·luminen les ciutats. El cinema s'ha convertit en un cercle el centre del qual és arreu sense que la seva circumferència sigui enlloc. M'agradaria pensar

buruz gauza bera pentsatzea gustatuko litzaidake niri: itxuraz gizarteak zokoratuagatik, autodisoluzioaren bitartez edonon ager daitekeen zerbait dela, gure bizitzara ezustean sartu, sabotajea egin eta ihes egiteko gertu beti.

Garai batean, bata bestearen gainean pilatzen diren hirietako kartel tarratatuei argazkiak ateratzen dizkionak bezala idazten nituen poema-collageak. Diario zatiak izan zitezkeen, bidaiak kaierak, fuga puntu asimetrico bat zuten apunte biografiko mozorrotuak. Aspaldion berriz, sonetoak idazten hasi naiz, poemaren diseinu formal paregabeak –errimak eta neurriak– nigatik lan egin dezan ideiak erakarririk. Badu okupaziotik zerbait honek ere, soneto baten barrura sartzea Rolls-Royce baten bolante aurrean esertzearen pareko baita, museotik autoa lapurtu eta leku berrietara heltzen saiatzeko.

el mateix de la poesia, la qual, tot i que la societat la relegui a un tercer pla, s'autodissol per a reparèixer inesperadament en qualsevol lloc i posar-nos la vida de potes enlaire, per a desaparèixer després del sabotatge.

Fa anys, escrivia poemes-collage com qui fotografia cartells mig arrencats que s'amunteguen els uns damunt els altres a les ciutats. Podien ser fragments de diari, quaderns de viatge, apunts biogràfics emmascarats amb un punt de fuga sorprenent. Darrerament, però, m'he trobat escrivint sonets, seduït per la idea que el seu impecable disseny formal –rimes i mètrica– treballi per mi. També aquesta manera d'actuar té a veure amb l'ocupació: entrar en un sonet com qui roba un Rolls-Royce en un museu i seu al volant per intentar d'arribar un indret nou.

Poemes

Sardines velles per a consum immediat

Un bon llibre de poemes ha de ser
com una caixa de peix:

Fresc, nutritiu, font de fòsfor i calci

O bé descarregada pudent
de peix podrit, caps carbonitzats
amb dents i ulls afuats

que ens fa fugir
plens d'horror.

O l'una, o l'altra.

I així hauria de ser,
com un bon llibre de poemes,
la nostra vida.

Cap oració escoltada

La filla que mai no he tingut agafa de la mateixa manera
la cullera i el llapis,
i dibuixa alhora que s'alimenta,
i mentre dina dibuixa cérvols verds
amb l'alegria de qui no sap què és treure's
terra de les bosses de sota els ulls.

La filla que mai no he tingut ve al meu llit cada vespre,
em diu bona nit i em fa un petó a la galta.
Quan veu que ja m'he adormit,
es tanca a la seva habitació per convocar
totes les nines que mai no ha tingut. I convoca
per a mi avions que compto un per un,
i els ulls de la pluja, i els dies tebis de març.

Quan em desperto,
la filla que mai no he tingut ha marxat ja
cap a totes les escoles cremades de Gernika,
les cendres de les quals porta sense saber-ho
barrejades amb els llibres de gramàtica
dins la motxilla que mai no he pogut regalar-li.

I mentre Boris Vian escorcolla els armaris
cercant-hi alguna cosa per beure,
jo resto
a la vella cuina de la casa
amb el consol inútil
de no haver existit mai.

La perla

Mishima, Steinbeck, vosaltres ja vau tenir la vostra perla,
i no teniu dret a parlar-me com ho feu.
Abans tot era diferent, Yukio, ja ho sé.
No em tornis a retreure la meva insípidesa, John.
Abans, trobaves la petita perla a punta de dia
i sense cercar-la.
Una perla despresa d'un collar o una arracada.
Havia rodolat sota el llit i la deixaves al cendrer,
com qui planta l'oblit,
amb l'esperança que el brot no sigui massa dolorós.
Acostaves cada matí els ulls a la perla del cendrer
per intentar que et predigués el futur.
Palpitacions cada cop que trucaven al timbre;
esperança vana que no fos el carter,
perla maleïda, perla beneïda.

Però ja no en queden, dones com aquelles,
dones que deixaven a posta,
quan desertaven de tu,
una arracada a sota del llit.

Per si de cas.
Una excusa per tornar, si se'n penedien.

Nothing blowing in the wind

Quan no hi ha vent,
la bandera no és res més que un drap.

Quan n'hi ha,
tot canvia, però:
i la bandera aleshores
torna a ser

un drap.

La dona de l'astronauta

Els veig des del tren:

balcons repetits com gàbies enganxades al ciment.
Es podria jugar una partida d'escacs a les finestres:
blanques camises mouen i guanyen,
enroc al balcó de la dona que ens observa
amb els seu fill a coll.

Escafandres d'astronautes proletaris
esteses als ampits de les finestres.

«Un altre cop sopa?», queixa habitual en els suburbis,
quan els astronautes tornen de la feina
i es lamenten davant les seves dones,
tot engolint la sopa d'aquella manera característica
d'empassar que tenen els astronautes.

I les dones dels astronautes ho aguanten tot
amb una paciència inesgotable somriuen,
i s'ajusten els pits sota el jersei
amb un gest netament proletari.

Al costat de la via, treballadors amb granota
cremen rostolls, maletes i travesses trencades.
Han rebut ordres de calar foc
a tot allò que sigui prescindible.

La dona de l'astronauta pentina aleshores la filla petita
i l'envia a l'escola; ho puc veure des del tren:
l'astronauta, la dona, la filla,

la roba estesa a les cases que s'inclinen cap a les vies.
Roba blanca. Camises de ratlles. Pantalons gastats.
Com si la bugada transmetés un missatge xifrat.
La roba estesa, ofrena per als viatgers refredats,
gairebé es podria agafar des del tren
estirant el braç una mica.

I quan deixo caure la mirada damunt les peces íntimes,
se m'acut que potser amb fregat amb més insistència
algunes taques.

Avui, l'astronauta insomne se'n va a dormir d'hora.
Ja està profundament adormit
quan la seva dona l'acotxa amb llençols nets.
Ja ho diu la dit:
al darrere de cada gran astronauta
sempre hi ha una gran dona.

La dona de l'astronauta sospira encara
i pensa que, si quan era petita hagués sabut acolorir
les fulles dels arbres amb els llapis,
potser a hores d'ara seria Frida Kahlo.
Però això és improbable.
Abans hauria de saber que va ser Frida Kahlo.

I després pensa, aquest cop sí, és més probable,
que la primera llum del dia s'assembla a la flama del gas
quan perfora la persiana a punta d'alba:
blava, com un darrer petó ferroviari.

La filla desconeguda de Frida Kahlo
domina els cromatismes de la novel·la romàntica.
La dona de l'astronauta amb prou feines ho sap,
però ella és escriptora.
Algun dia ens explicarà per què no ha escrit
ni un sol de tots els seus llibres.

Gent que treballa a les teulades

És aquella gent que, encara que la tinguis a l'agenda ja no reconeixes.

Tots aquells números i noms que et són estranys encara que els vulguis recordar.

Els, la gent que treballa a les teulades, mai no ho confessaran, però saben que el cel no és blau, saben distingir la remor de les banderes dels samurais que el vent agita.

La gent que treballa a les teulades, ells sí que saben el que és l'autèntic vertigen.

La gent que treballa a les teulades no podria treballar en un club nocturn o entre les quatre parets d'un cafè.

Pel gent que esbossen quan sospiten que una teula està fluixa, intuïm que, en una vida potser no tan llunyana van ser indecisos professors de tango.

La gent que treballa a les teulades odia les hores punta, esquiva les aglomeracions, com si la gentada, els autobusos, l'olor de leucèmia i la paraula *massa* tinguessin la culpa que el món corri perill de despenyar-se per les seves escletxes d'argila.

La gest que treballa a les teulades no es refia
ni dels carrers buits a les cinc del matí,
i les poques vegades que s'aventura a baixar-hi,
abans d'abandonar la vorera i trepitjar un pas de zebra,
tempteja amb un peu la consistència de l'asfalt,
no fos cas que el glaç d'un riu se'ls esquerdés sota els peus.

Temps flexible

El temps passa més a poc a poc a les ciutats estrangeres;
per això hi ha les fugides, les males companyies aèries,
—o una olor inesperada, desagradable, però fascinant—;
per això l'obstinació per llegir els mapes a l'inrevés.

El temps passa més a poc a poc a les cases alienes;
per això hi ha els hotels, les visites;
per això la inquietud insaciable que ens provoquen, al
[carrer,
les sirenes apressades d'ambulàncies i bombers.

El temps passa més a poc a poc als cossos desconeguts;
per això hi ha la cerca d'amants
que cristal·litzarà en noves esperes;
per això hi ha les ferides,
damunt les quals el temps llisca més lent.

Perquè el dolor és la promesa falsa d'una falsa eternitat.

Totes aquelles exploracions
cobertes amb quepis o abrigades amb pells d'os,
a cavall o a peu, per terra, mar i aire,
totes aquelles expedicions heroiques i incautes
—Scott, Shakleton, el capità Duvoisin—,
són potser intents atzarosos d'aturar el rellotge,
de posar obstacles al temps?

Perquè el temps sembla que passi més a poc a poc
mentre s'aparta neu
o t'obres pas per l'espessor a cops de matxet.

En canvi, als camins coneguts, les hores van de pressa.

Aquest és el preu:
és quan estàs perdut que el temps passa a poc a poc.

A l'espadat més lentament que a la plana.
Al bosc més lentament que al camí segur.

Qui va pel camí sempre mira cap al bosc,
amagat entre la boira.
Voldria entrar-hi i perdre-hi el temps
per no perdre's en el temps,
o potser perquè el temps no el faci perdre inútilment.

Està dit:
Ningú no ha pogut sotmetre aquest temps tan flexible.
Baules buides de cadenes de rellotge,
seguim fent contes
de nens que es fan al bosc i al bosc es perden.

Perquè el temps sempre passa més a poc a poc
quan anem seguint camins estranys.

Central Park

Un esquirol grimpa indecís de branca en branca.
S'atura. Mira a una banda i després a l'altra.
A la branca esquerra, una senzilla al·lèrgia.
A la branca dreta, una esclerosi múltiple.

Haurà d'escollir un camí.

Podem dir que es tracta d'un arbre genealògic.

Igual que l'esquirol, el teu ADN.

Escollir i créixer.

Deixar que l'allau t'arrossegui.

Meravellar-te amb l'adherència de les seves urpes;
el somni de Sylvia Plath fet reversible:

«Jo voldria mantenir-me vertical. Per molt de temps.»

El llop bo

El que no es menja un altre llop bo.
El que és, en primer lloc, capaç de distingir-lo.
El que, amb ulls transparents,
mentre travessa el llac glaçat, et mira i t'adverteix.
El que et mossega el coll, però només
si no té altre remei, i després
mossega la neu com qui es confessa o es castiga.
Et ronda l'ull amb passes lleus i, cas de dubte,
salta, no cap a fora, sinó endins de la nineta.

El llop dolent

És el mateix llop bo,
però abans o després de ser bo.
O enmig de la tempesta.
O després de caure al parany.
O potser quan una bala de plata li batega a dins.
Aleshores, sobreviu i cerca culpables
sacrificant la raó
a les raons dels seus ullals.
El que té de bo el llop dolent
és que confia cegament en les potes i les dents.
Quan ensuma la por dels altres
la travessa a poc a poc,
com si fos una passarel·la.
Creu que l'elegància el salvarà:
no ho farà, però el fa més fort.

Llit de plomes

Potser resulta que és mentida, però diuen
que s'han carregat l'últim missatger,
que han calat foc a totes les escoles i a totes les cartes.
Ens esperen dies de fum trencat i de finestres closes.
—Potser aquest és el meu darrer vol en llibertat —pensa.
—Tot i que erotisme és una bonica paraula —pensa.
Encén una cigarreta i pregunta:
—Quan de temps et quedaràs?
I l'altre respon: —El suficient per recordar.
Aleshores, cadascun es gira cap a la seva banda
i no només es tiba el llençol,
sinó que alguna cosa no metàl·lica cruix allà dins,
perquè és una d'aquelles pensions malsanes,
nocives i perilloses
o es veu que els matalassos estan plens
d'ocells morts.

Bookface

Fins i tot en el cas dels escriptors,
el físic és important.
Que no existissin, per exemple, ni Facebook ni Instagram
quan Rimbaud es va instal·lar a l'eternitat
desafiant, amb la corbata de llaç torta,
la impostura i el bon gust.
Que Marguerite Duras fos el retrat
salvat a l'últim moment
d'una adolescent que algú va rebregar
per tirar a la paperera massa aviat.
Que Harold Pinter rebés la premsa
amb una tireta a la cella
quan li van donar el premi Nobel.
Beckett, el seu front i les seves galtes de nou intacta.
Sontag i el magisteri glaçat dels seus cabells.
La deixadesa pansida d'Houellebecq,
entre escèptic i descregut,
traït només per la seva fe
en les ingènues arts de la novel·la.
Paul Auster: un Kafka ben plantat
que va poder envellir a Amèrica.
Salinger i la fúria en la seva única foto robada.
Saramago i la seva saviesa de tortuga sapiens.
El crani rapat de Maiakovski,
recordatori de tantes calaveres que reivindiquen
el seu lloc a la història de la literatura.

I, naturalment, Highsmith, felina i perversa,
envoltada de gats per despistar.
O la barba de Walt Whitman on hi va haver ruscos.
O Lorca i el seu somriure a joc amb la jaqueta de lli.
Anne Sexton i les seves malediccions de lliisa bellesa.
Cheever anunciant rellotges de polsera en revistes
després de mesurar el temps amb l'escala
de les ampolles.
I què en direm de Bukowski
i de la seva barba descurada, la laca i la gomina
de marca blanca.

Fins i tot en el cas dels escriptors,
el físic té importància, perquè molt pocs llegiran els
[teus poemes,
però molts escodrinyaran el teu rostre per dir:
<<jo ja l'entenc, és veritat,
la seva cara ja era un poema>>.

Deutes

Segons els metges, et falta calci als ossos.

Sents la paraula: descalcificació,
i et sona a mal de vells.

—De vells i de dones —afegeix la consciència,
que viu a la teva oïda, quart esquerra.

Això de les dones et fa gràcia, francament.

No et faria res néixer dona en una altra vida.

Potser fins i tot et podria agradar.

Tota metamorfosi és una forma retorçada de poder
per a qui sap conservar el record del que va ser.

Però, i envellir?

És hora que ho assumeixis.

Tot es redueix a temps,

o potser es redueix a manca de temps.

Punxes un disc que et va regalar un amic
quan tenies quinze anys i amics, i hi havia discos.

El punxes. Et fa mal i li fa mal.

Música que en cinc minuts resulta estrident i xerrica.

No la pots suportar.

Truquen a la porta. Deu ser algun mort de gana.

Obres i és el propietari. Diu que deus tot el febrer.

Febrer, el mes més cruel.

—Què li sembla si ens oblidem del febrer?

Posem que el que li dec són dos marços.

Però et quedes callat i no dius el que penses.

No dir allò que penses. Una altra forma retorçada de
[poder.

El marc de la porta t'estintola,
els teus ossos no estan per la feina.
De nou «em deus febrer»;
segons els metges, «descalcificació».

Ho sents. I tant. Febrer.
Batejat per una porta entreoberta,
el paràsit que viu als teus ossos
ja te nom:

Febrer.

La poesia és ficció (i un rave)

No em considero una persona turmentada,
però a voltes la resignació s'apodera de mi.
Què hi podem fer, tot canvia.

Un antic company de classe és a punt de casar-se
amb una noia de l'opus dei;
un altre duu nou mesos a la mar
pescant il·legalment;
nou mesos, tot un embaràs;
potser s'hagi convertit en persona al ventre de la mar,
ja que no ho va fer al de la seva mare.

De vegades, una enorme resignació s'apodera de mi,
perquè, quan la teva solitud tupa amb la meva,
em fa mal.

És un sentiment que s'assembla, en certa manera,
a descobrir quan fem vint-i-un anys
que les noies que en tenien nou quan nosaltres en teníem
[tretze
en tenen ara disset.

Descobrir al final d'una nit, bruscament,
que aquella albada culpable i aquells pits tendres
que mai no vam gosar d'imaginar que arribarien a ser-ho
ja no seran nostres.

No sé si s'entén gaire dit així.

Que ens adonem d'unes coses i les altres,
que hem buidat tots els gots de la nostra ingenuïtat.
Que perdem la més gran felicitat pel més petit error
i per això els errors diminuts són els més dolorosos.

Els grans errors, no tant.
Ens podem arraulir al seu interior i viure-hi
o girar al voltant.
Però què podem fer
amb un error que és com l'ala d'un insecte?
El riure és l'única teràpia
per a certes coses que ens van preocupar.
Però ni tan sols això no és suficient.
Com tampoc no ho és tapar els miralls amb llençols
per a ser invisibles. Sobretot, això.
Tot allò que perdem a la vida
ho perdem per no dur a terme a temps,
ja en fa molt, un adagi, una salutació
o un gest

de complicitat.

Bibliografia

Poemes

CANO, Harkaitz. *Gente que trabaja en los tejados*. Fundación Ortega Muñoz, 2019. [Antología].

CANO, Harkaitz. *Malgu da gaua/La noche flexible*. Etxepare Institutua, 2014.

CANO, Harkaitz. *Compro oro*. Huacanamo, 2011.

CANO, Harkaitz. *Alguien anda en la escalera de incendios*. El Gaviero, 2008.

CANO, Harkaitz. *Dardaren interpretazioa/Interpretación de los temblores*. Atenea, 2004.

CANO, Harkaitz. *Norbait dabil sute-eskaileran*. Susa, 2000.

CANO, Harkaitz. *Kea behelainoetan bezala*. Susa, 1994.

Traduccions de poesia

PLATH, Sylvia. *Hiru emakume [Three Women]* Denonartean, 2018. Traducció d'Harkaitz Cano.

SEXTON, Anne. *Antologia*. MPK, 2015. Traducció d'Harkaitz Cano.

GINSBERG, Allen. *Ulua [Howl]*. Susa, 2005. Traducció d'Harkaitz Cano.

Harkaitz Cano (Lasarte-Oria, 1975) és poeta i narrador en llengua basca, a més de traductor. Va debutar l'any 1994 amb el poemari *Kea behelainopear bezala* (Com el fum a la boira), i el seu llibre més recent és, *Gente que trabaja en los tejados*, una antologia recopilada i prologada pel poeta Francisco Javier Irazoki i traduïda al castellà per l'autor. Ha publicat també novel·les –*Twist*, *Fakirraren ahotsa*, traduïda al castellà com *La voz del faquir*– i llibres de relats, com *Neguko zirkua* i *Beti oporretan*, traduïts al castellà com *Circo de invierno* i *El turista perpetuo*. En català, en el moment de redactar aquestes línies és imminent l'aparició de la traducció de la novel·la *Pasaia Blues*, i del còmic *El dia de les oques*.

**Dilluns de poesia
a l'Arts Santa Mònica
2020**

Totes les sessions tindran
lloc a l'Arts Santa Mònica

Arts Santa Mònica

Centre de la creativitat

La Rambla 7
08002 Barcelona
T 935 671 110
artssantamonica.gencat.cat

Entrada lliure amb aforament limitat

Totes les sessions tindran lloc a la
Sala d'Actes de l'Arts Santa Mònica

Mitjà col·laborador

NÚVOL

Amb la col·laboració de

PEN
català

james

Organització

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

SANTAMÒNICA